

ÎNCHEIERE

31 iulie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Alexandru Sanduța,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Alexandru
Sanduța împotriva lui Gheorghe Purcica privind repararea prejudiciului moral
cauzat prin contravenție,
împotriva deciziei din 19 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 30 iunie 2017, Alexandru Sanduța a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Gheorghe Purcica privind repararea prejudiciului moral cauzat prin
contravenție și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 29 august 2016, aproximativ
ora 20.00, aflându-se în curtea casei lui Ion Crăciun, a fost înjuriat și lovit de către
Gheorghe Purcica care era în stare de ebrietate, în rezultat fiind transportat de
urgență în instituția medicală pentru acordarea ajutorului medical.

A invocat că a înregistrat la IP Ialoveni plîngere privind acțiunile pîrîtului, iar
în rezultat în privința pîrîtului a fost întocmit proces-verbal cu privire la
contravenție în baza art. 69 alin. (1) și art. 78 alin. (2) Cod contravențional, cu
aplicarea față de acesta a sancțiunii contravenționale.

A susținut că în urma traumelor și a comoției cerebrale obținute de lovituri, are
dureri de cap, senzații de vomă și amețeli. Bani pentru tratament nu are, pensia
fiind mică, iar medicamentele sunt scumpe.

A solicitat încasarea din contul pîrîtului a compensației pentru prejudiciul
moral cauzat în mărime de 50 000 de lei.

Prin hotărîrea din 02 octombrie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni,
s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Alexandru
Sanduța împotriva lui Gheorghe Purcica privind încasarea prejudiciul moral în
urma săvîrșirii contravenției și a cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la Gheorghe Purcica în beneficiul lui Alexandru Sanduța prejudiciul moral în sumă de 2000 de lei și suma de 100 de lei, drept compensare a cheltuielilor de judecată, iar în total suma de 2100 de lei.

Prin decizia din 19 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Alexandru Sanduța.

S-a modificat hotărîrea din 02 octombrie 2018 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni prin majorarea compensației prejudiciului moral încasat în beneficiul lui Alexandru Sanduța de la suma de 2000 de lei pînă la suma de 15 000 de lei.

S-a încasat din contul lui Gheorghe Purcica în beneficiul lui Alexandru Sanduța suma de 1500 de lei cu titlu de compensație a cheltuielilor de asistență juridică.

În rest, hotărîrea din 02 octombrie 2018 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni, s-a menținut.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, a reținut că în urma faptei ilicite a intimatului, apelantul a avut de suferit fizic, deoarece în urma acțiunilor acestuia i-au fost cauzate leziuni corporale, psihice, și este cert că situația vizată a creat apelantului sentimente de stres, neliniște, perturbare a posibilității de a-și urma planul, dezamăgiri, stări atribuite de CtEDO la categoria celor ce pot cauza prejudicii morale (cauzele Sommerfeld c. Germaniei, McFarlane c. Irlandei), apreciate de instanță în prezenta speță ca fiind generatoare de suferințe psihice apelantului, ce urmează a fi compensate pecuniar.

Severitatea suferințelor suportate de apelant în vederea determinării cuantumului compensației prejudiciului moral rezidă și din faptul că acțiunile respective ale intimatului au fost realizate în public, motiv pentru care, chiar și în cazul în care leziunile corporale cauzate apelantului indicate au fost calificate ca fiind neînsemnate, Colegiul civil a apreciat că prejudiciul moral urmează a fi compensat în cazul dat prin adjudecarea sumei de 15 000 de lei, astfel încît suma adjudecată de prima instanță este insuficientă în vederea acoperirii integrale a prejudiciului moral, manifestat prin suferințe fizice și psihice.

Astfel, pretenția apelantului privind repararea prejudiciului moral este fondată în cuantumul sumei de 15 000 de lei, situație ce impune necesitatea modificării în acest sens a hotărîrii primei instanțe. Or, scopul compensației prejudiciului moral nu este unul punitiv și nu trebuie să atingă scopul vindicativ, urmînd ca suma adjudecată să fie suficientă pentru compensarea prejudiciului moral, însă să nu excedă această valoare.

Din aceste motive, pretenția apelantului privind adjudecarea sumei de 50 000 de lei este excesivă în raport cu fapta comisă de intimat și consecințele acesteia, motiv pentru care aceasta nu urmează a fi admisă în partea ce excede suma nominalizată.

A constatat că corespunde exigențelor indicate suma de 1500 de lei, reieșind din volumul de lucru prestat de avocat, ce poate fi dedus din materialele prezentei cauze, complexitatea cauzei și rezultatul obținut, iar prima instanță just a determinat necesitatea compensării de către intimat a taxei de stat achitate de apelant.

La 17 mai 2019 Alexandru Sanduța a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel solicitînd casarea parțială deciziei din 19 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău în partea în care a fost admisă parțial acțiunea cu privire la încasarea

prejudiciului moral cauzat în urma contravenției cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii.

În susținerea recursului a indicat prevederile art. 432 alin. (1), (2) lit.a), b), c) Cod de procedură civilă.

În motivarea recursului a menționat că instanța de apel la adoptarea deciziei nu a ținut cont de circumstanțele ce țin de caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului precum și statutul social al persoanei vătămate astfel a interpretat eronat prevederile art. 1423 alin. (1), (2) Cod civil.

În urma acțiunilor pârîului i-au fost cauzate suferințe fizice și psihice, sentimente de retrăire, frustrare, înjosire, stări de stres, insomnie create de comportamentul disprețuitor al intimatului față de el, avînd în vedere și vîrsta sa de 73 de ani.

A susținut că instanța de apel greșit a apreciat că suma de 15 000 de lei este echivalentă și poate compensa suferințele suportate de o persoană cu vîrsta de peste 70 de ani cu un șir de boli cornice cum ar fi diabetul zaharat, cardiopatie hipertensivă cu insuficiența inimii și altele.

A indicat că instanța de apel nu a ținut cont că acțiunile ilegale din partea pârîului au fost comise în stare de ebrietate alcoolică, acesta fiind cu mult mai tînăr și care nu s-a căit de cele comise, nu regretă, fapt care indică la gravitatea vinovăției acestuia.

A menționat că la 25 noiembrie 2018 a suportat un atac cerebral fiind internat în IMSP Ialoveni, iar apoi de la 30 noiembrie 2018 pînă la 11 decembrie 2018 la IMSP Institutul de Neurologie și Neurochirurgie pentru tratament. Actualmente la 06 martie 2019 a fost încadrat în gradul de dizabilitate severă. Infarctul cerebral suportat este și o consecință a acțiunilor lui Gheorghe Purcica, care l-a lovit cu capul de perete.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 19 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces conform scrisorii de însoțire la 10 aprilie 2019 (f.d. 96), astfel, recursul declarat de către Alexandru Sanduța, la 17 mai 2019, se consideră a fi depus în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinînd admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Alexandru Sanduța, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Alexandru Sanduța, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în

verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărîre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle vs Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74). De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs, care întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Papaioannou vs Grecia*, 2 iunie 2016, parag.45 sau *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de către Alexandru Sanduța.

În conformitate cu art. 270, 433 lit.a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Alexandru Sanduța.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Ala Cobăneanu

Victor Burduh